

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1264/2023
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маја Рамовић адвокат из ..., против туженог „Serbia Zijin Cooper“ д.о.о Бор из Бора, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3532/22 од 10.11.2022. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3532/22 од 10.11.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3532/22 од 10.11.2022. године у ставу трећем, четвртм и петом изреке и враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П1 159/21 од 10.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на основу накнаде материјалне штете у виду умањења зараде за период од 25.01.2015. до 16.06.2017. године са законском затезном каматом као неоснован. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати накнаду материјалне штете на име разлике зараде за време боловања за период од октобра 2015. године до фебруара 2016. године појединачне новчане износе ближе наведене у овом ставу изреке, са законском затезном каматом почев од последњег дана у наредном месецу за сваки претходни месец до исплате. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име претрпљених душевних болова због повреде угледа и части исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2022. године као дана пресуђења па до коначне исплате док је за вишак тужбеног захтева преко досуђеног износа до тражених 300.000,00 динара, у износу од 200.000,00 динара по овом основу са законском затезном каматом тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 159.792,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3532/22 од 10.11.2022. године, ставом првим изреке укинута је првостепена пресуда у ставу првом, другом, усвајајућем делу става трећег и у ставу четвртом изреке и пресуђено у ставу другом изреке да се одбија тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на основу накнаде материјалне штете у виду умањења зараде за период од 25.01.2015. године до 16.06.2017. године исплати појединачне месечне износе ближе наведене у овом ставу, све са законском затезном каматом на наведени износ од последњег дана у наредном месецу за претходни месец до коначне исплате. Ставом трећим изреке обијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду материјалне штете на име разлике у заради за време боловања за период од октобра 2015. године до фебруара 2016. године у месечним износима ближе наведеним у овом ставу, све са законском затезном каматом почев од последњег дана у наредном месецу за сваки претходни месец па до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због повреде угледа и части исплати износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате. Ставом петим изреке је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износ од 95.087,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним чланом 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично неоснована, а делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време почев од 1985. године на радном месту возач тешких камиона које послове је обављао и критичног дана 20.10.2015. године. Тог дана је тужиочев непосредни руководиоца ББ путем радио везе изнео оптужбе на рачун тужиоца и других запослених за крађу горива из камиона, затражио да се тужиочев камион заустави на другом планиру и да се окупе руководиоци помињући при том да се ради о организованом криминалу. По окупљању руководиоца и страже на лицу места је утврђено да не недостаје гориво из камиона те да је потрошња нафте била мања од просечне. Тужиоцу је одмах након тога позлило те је колима хитне помоћи одвежен у Службу хитне медицинске помоћи где је од стране ХТЗ службе туженог контролисан на присуство алкохола у крви и утврђено да у организму тужиоца има 0,00 промила алкохола након чега је услед стресне реакције на догађаје на послу код тужиоца дошло до привремене спречености за рад због чега је био на боловању које је трајало до фебруара 2016. године. По повратку са боловања 10.02.2016. године тужилац је добио решење туженог којим је премештен на послове КВ бравара са коефицијентом зараде 1,5363 које послове је обављао све до маја 2017. године када је новим решењем тужиоца враћен на послове возача тешког камиона. Решење о премештају на послове

КВ бравара тужилац није побијао. Висина разлике зараде коју је тужилац остваривао у периоду од 25.01.2015. до 16.06.2017. године када је био распоређен на радно место КВ бравар до зараде коју би у истом периоду остваривао да је био распоређен на радно место возача тешких камиона као и разлику од исплаћене накнаде зараде и зараде коју би тужилац остваривао да није био спречен за рад у периоду од октобра 2015. године до фебруара 2016. године утврђена је оценом налаза и мишљења вештака економско финансијске струке. Чињеница да је тужилац критичном приликом доживео душевне патње јаког интензитета због повреде дотадашњег угледа и части у тренутку када је његов претпостављени изрекао увредљиве речи и посумњао у његово поштење утврђена је оценом налаза и мишљења вештака неуропсихијатријске струке. Непосредни руководиоца тужиоца ББ правноснажно је ослобођен оптужбе да је дана 20.10.2015. године у периоду од 01 час до 04 часа злостављао оштећеног овде тужиоца и према њему поступао на начин којим се вређа људско достојанство те да је тиме извршио кривично дело злостављање и мучење из члана 137. став 3. у вези става 1. Кривичног законика правноснажном пресудом Основног суда у Бору К 313/17 од 24.01.2018. године.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио након одржане расправе и оценом изведених доказа на основу члана 8. ЗПП и закључио да тужиоцу не припада право на накнаду материјалне штете за мање исплаћену зараду због премештаја на друго радно место за период од 25.01.2015. године до 16.06.2017. године обзиром да није оспоравао законитост решења о премештају на послове КВ бравара као и да му не припада накнада штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа због поступања непосредног руководиоца обзиром да га преко радио мреже није директно оптужио већ је само помињан као и из разлога што је непосредни руководиоца ослобођен оптужбе за кривично дело злостављање и мучење због чега нема одговорности туженог за повреду части и угледа. Надаље другостепени суд оцењује да обзиром да је реакција тужиоца на стрес непримерена то не постоји обавеза туженог да тужиоцу исплати разлику између накнаде зараде коју је примао док је био на боловању и зараде које би примао да није био на боловању и радио послове возача тешког камиона. Стога је применом одредби из члана 171. став 1. тачка 1, 195. и 115. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/14) и одредбе члана 33. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“ бр. 107/05 ... 123/14) одбио захтеве тужиоца као неосноване.

По оцени Врховног суда становиште другостепеног суда о праву тужиоца на накнаду материјалне штете у висини разлике од исплаћиване зараде на радном месту ВК бравар до зараде коју би тужилац остваривао на радном месту ВКВ возач тешких камиона у периоду од 25.01.2016. године до 16.06.2017. године заснован је на правилној примени материјалног права.

Према одредби члана 171. Закона о раду послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада (у даљем тексту анекс уговора) између осталог и ради премештаја на други одговарајући посао због потреба процеса и организације рада (став 1. тачка 1.) док је одредбом члана 172. истог закона прописано да је уз анекс уговора о раду послодавац дужан да запосленом достави писмено обавештење које садржи разлоге за понуђени анекс уговора, рок у коме запослени треба да се изјасни који не може бити краћи од 8 радних дана и правне последице које могу да настану непотписивањем анекса уговора (став 1.). Одредбом члана 195. истог закона прописано

је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени односно представници синдиката чији је запослени члан ако га запослени власти може да покрене спор пред надлежним судом. Рок за покретање спора јесте 60 дана од дана достављања решења односно сазнања за повреду права. Како тужилац није пред судом побијано законитост решења о свом распоређивању на послове КВ бравара Рудника ... донетог 25.01.2016. године то не постоји одговорност туженог за штету коју је евентуално претрпео тужилац премештајем обзиром да у законом прописаном поступку није утврђена незаконитост премештаја. Због тога нема одговорности туженог у смислу члана 164. Закона о раду јер је у периоду док је био распоређен на друго место тужиоцу исплаћивана зарада у складу са решењем о премештају.

Указивање тужиоца у ревизији да је решење о премештају на ниже радно место одмазда руководиоца над тужиоцем јер је његов непосредни руководилац поступао непримерено због чега постоји туженикова кривица у смислу члана 154. и 158. Закона о облигационим односима без утицаја је на правилност правног схватања другостепеног суда обзиром да је тачност ових чињеничних тврдњи могао бити предмет оцене једино у поступку оцене законитости решења о премештају какав поступак тужилац није иницирао пред надлежним судом због чега нема места оцени законитости овог решења као претходног питања за одлучивање о одговорности туженог за штету коју је услед премештаја на радно место са нижим коефицијентом и зарадом тужилац евентуално претрпео.

Стога је правилно другостепени суд одбио захтев тужиоца за исплату тражене разлике у заради за период док је био премештен на друго радно место па је на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, основано се наводима ревизије доводи у сумњу законитост и правилност одлуке у делу накнаде штете за разлику зараде која је исплаћена тужиоцу док је био на боловању и оне коју би остварио да је био запослен и у погледу накнаде нематеријалне штете за душевне болове због повреде части и угледа јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало неправилно утврђено.

Критичног дана 20.10.2015. године, за време док је тужилац радио на површинском копу ... као возач тешких камиона непосредни руководилац ББ га је пред колегама напао да краде нафту због чега је тужилац имао здравствене сметње и због чега је интервенисала хитна медицинска помоћ а након чега се тужилац лечио код психијатра и био на боловању. Тужилац је био привремено спречен за рад од 19.11.2015. до 18.12.2015. године са дијагнозом Ф43 reactio stressogenes, gradus majoris et reactiones maladaptive због чега је, по оцени вештака неуропсихијатријске струке доживљавао душевне патње средњег интензитета за које време није био способан за посао те је био на боловању и лечио се одговарајућом терапијом за стање након стресног догађаја.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужилац претрпео имовинску и неимовинску штету изазвану непримереним понашањем непосредног руководиоца које је довело до погоршања здравственог стања и због чега је био привремено спречен за рад односно да је вербални сукоб са руководиоцем био узрок настале последице која се огледа у погоршању здравственог

стања и да стога тужилац има право на накнаду материјалне штете у висини разлике зараде коју је остваривао за време боловања и које би остваривао да је радио као и накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове у смислу чланова 164. Закона о раду и члана 200. Закона о облигационим односима и у овом делу усвојио тужбени захтев.

По оцени другостепеног суда не постоји основ одговорности туженог јер је непосредни руководиоца ослобођен кривичне оптужбе за злостављање и мучење а реакција тужиоца на вербални сукоб са непосредним руководиоцем је била непримерена због чега, по оцени другостепеног суда тужени није одговоран за штету коју је претрпео тужилац, нити му је тиме повређена част и углед због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио у овом делу тужбени захтев.

Основано се ревизијом тужиоца указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено и због чега нема услова за преиначење побијане пресуде.

За правилну одлуку о тужбеном захтеву за накнаду штете због повреде на раду у овом случају има се применити члан 164. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), којим је прописано, да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Из ове законске одредбе произлази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези са радом, по општим начелима одговорности, а основ одговорности одређује се у зависности од порекла штете. За штету због повреде запосленог на раду послодавац може одговарати и по основу кривице и по основу ризика, ако је повреда настала независно од опасне ствари или опасне делатности, одговара се по основу кривице, а ако је настала од опасне ствари или опасне делатности, одговара се по основу ризика. Када се као основ одговорности узима кривица, примењују се правила о субјективној одговорности, а када се узима у обзир ризик, примењују се правила о објективној одговорности. Услови одговорности су да је запослени претрпео штету, да постоји узрочна веза између радње послодавца и штете и да не постоје разлози за искључење од одговорности послодавца.

Појам и дефиниција, односно шта се сматра повредом на раду је предмет уређења више прописа, пре свега Закона о пензијском и инвалидском осигурању и Закона о здравственом осигурању. Оба ова прописа на сличан начин дефинишу повреду на раду, тако да се повредом на раду, сматра повреда осигураника која се догоди у просторној, временској и узрочној повезаности са обављањем посла по основу кога је осигуран, проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, наглим променом положаја тела, изненадним оптерећењем тела или другим променама физиолошког стања организма.

У конкретном случају тужиоцу је након обраћања непосредног руководиоца њему и осталим присутним возачима тешких камиона позлило због чега је превезен колима хитне помоћи у здравствену установу и био привремено спречен за рад. Код оваквог стања у списима основ одговорности тужене произилази из утврђења да ли је тужилац у конкретном случају претрпео повреду на раду односно да ли је понашање непосредног руководиоца тужиоца узрок погоршања здравственог стања због чега је тужилац био на боловању. Како у поступку ова чињеница није разјашњена није јасно

како је другостепени суд без несумњивог утврђења да погоршање здравственог стања тужиоца није директна последица понашања непосредног руководиоца закључио да се ради о непримереној реакцији тужиоца на понашање свог непосредног руководиоца.

С обзиром да је другостепени суд због погрешне примене материјалног права пропустио да разјасни да ли се ради о повреди на раду то је побијана пресуда укинута у овом делу и предмет враћен истом суду на поновно суђење.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из ове одлуке и пошто на несумњив начин утврди да ли је погоршање здравственог стања тужиоца након вербалног сукоба са непосредним руководиоцем последица таквог понашања руководиоца оценити да ли се ради о повреди на раду и да ли тужилац има право на разлику зараде између оне коју је остварио док је био на боловању и оне коју би остварио да није био на боловању те да ли је на тај начин тужени преко свог запосленог повредио част и углед тужиоца и да ли му стога припада право на накнаду штете у смислу члана 164. Закона о раду и чланова 185., 190. и 200. Закона о облигационим односима те ће донети нову одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног исхода спора сходно члану 165. ЗПП.

Са свега изнетог, на основу члана 416. став 3. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**